

15de vergadering

Dinsdag 15 februari 2005

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 67 leden, te weten:

Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman-Beukema toe Water, Biermans, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Dalen-Schiphorst, Doek, Doesburg, Dölle, Van Driel, Dupuis, Eigeman, Engels, Essers, Franken, De Graaf, Hamel, Hessing, Van Heukelum, Hoekzema, Holdijk, Jurgens, Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije, Ketting, Klink, Kox, Van der Lans, Van Leeuwen, Leijnse, Lemstra, Van der Linden, Luijten, Maas-de Brouwer, Meulenbelt, Middel, Van Middelkoop, Nap-Borger, Noten, Van den Oosten, Pastoor, Platvoet, Pormes, Putters, Van Raak, Rabbinge, Rosenthal, Russell, Schouw, Schuurman, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Van Thijn, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Wagemakers, Walsma, Werner, Westerveld, Witteman, Witteveen, Woldring en De Wolff,

en de heren De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en Wijn, staatssecretaris van Financiën.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Gennip, wegens verblijf buitenslands;

Schuyer, wegens ziekte;

Meindertsma, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal houdende aanwijzing:
- tot lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad de heer L. Blom in de ontstane vacature door het vertrek van mevrouw Van Nieuwenhoven;
- tot plaatsvervangend lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad mevrouw P. Smeets als plaatsvervanger van de heer L. Blom.
Deze beschikking ligt op de griffie ter inzage. Ik stel voor, deze beschikking voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: De overige ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik verzoek u allen te gaan staan ter herdenking van de heer Zoutendijk.

Met leedwezen heeft de Eerste Kamer kennisgenomen van het bericht van overlijden op 29 januari jongstleden van het oud-lid van deze Kamer dr. Guus Zoutendijk. Hij maakte van 1971 tot 1987 voor de VVD deel uit van deze Kamer, vanaf

1980 als fractievoorzitter. De heer Zoutendijk was actief als wetenschapper, ondernemer en politicus. In zijn eigen woorden: "Ik heb van alles wat gedaan en het voorrecht gehad, op alle drie die terreinen in de frontlinie mee te draaien."

In de wetenschap was hij werkzaam als hoogleraar, aanvaankelijk in de numerieke wiskunde, later in de mathematische beslissonde aan de Rijksuniversiteit Leiden. In het bedrijfsleven werkte hij eerst bij Shell; later was hij lid respectievelijk voorzitter van de raad van bestuur van de verzekeringsgroep Delta Lloyd. Hij bekleedde daarnaast diverse functies in adviesorganen van overheid, wetenschap en bedrijfsleven. Hij was bijvoorbeeld lid van de Adviesraad voor wetenschaps- en technologiebeleid, maakte deel uit van de staatscommissie Bescherming persoonlijke levenssfeer en was bestuurslid van het Rijksinstituut voor oorlogsdocumentatie. In 2003 ontving hij de Audrey Hepburn-trofee voor zijn verdiensten als voorzitter van de Nederlandse bond voor aangepaste sporten en het Nederlands paralympisch comité.

In zijn partij was hij onder andere voorzitter van de werkgroep over de bevindingen van de Club van Rome. Vanaf 1971 tot aan zijn overlijden was hij lid van het curatorium van de Prof. Teldersstichting. Het hoofdbestuur van zijn partij kende hem in 1987 de Thorbecke-penning toe voor zijn bijzondere inzet voor de VVD en het liberalisme. In deze Kamer was hij voor zijn fractie woordvoerder voor het onderwijs- en wetenschapsbeleid, voor economische zaken, voor sociale zaken en voor Antilliaanse zaken. Hij was voorzitter van de vaste commissie voor het Wetenschappelijk Onderwijs en

Voorzitter

Wetenschapsbeleid en van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse Zaken.

Tijdens zijn maidenspeech in 1972, ter behandeling van het wetsvoorstel centrale persoonsadministratie, zei hij onder meer het volgende: "De computer kan een zeer belangrijk hulpmiddel worden om deze gecompliceerde maatschappij beter te bestuderen. Gezien de snelle technologische ontwikkelingen op dit terrein zal aan ad-hocwetgeving niet geheel te ontkomen zijn, maar voor wij deze kleine stapjes gaan nemen, moeten wij zeker zijn dat wij niet de verkeerde kant opgaan. Afwegingen van de belangen van het individu, van zijn recht op privacy, tegen de belangen van de gemeenschap is geen eenvoudige zaak." Met dit citaat, dat aan actualiteitswaarde niet heeft ingeboet, gaf hij blijk van zijn vooruitziende blik en gewogen oordeelsvorming.

Wij zullen ons Guus Zoutendijk herinneren als een bescheiden, integere en bedachtzame persoonlijkheid die zijn vele talenten op diverse terreinen van het maatschappelijke leven inzette. Een wijze man met heldere en scherpe analyses en een vakkundige bestuurder. Met grote persoonlijke inzet en toewijding bleef hij tot het laatst toe betrokken bij ontwikkelingen in de samenleving en in het liberalisme. Voor zijn inzet voor de publieke zaak zijn wij hem dankbaar. Wij wensen zijn familie de kracht toe, dit verlies te dragen.

Ik verzoek u om een ogenblik stilte.

De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van titel 5.9 (Appartementsrechten) van het Burgerlijk Wetboek (28614);**
- **Nieuwe regels voor het toelaten van rassen, het in handel brengen van teeltmaterialen en het verlenen van kwekersrecht (Zaaizaad- en plantgoedwet 20..) (29650);**
- **Aanpassing van de Wet op de rechtsbijstand aan richtlijn 2003/8/EG van de Raad van 27 januari 2003 tot verbetering van de toegang tot de rechter bij**

grensoverschrijdende geschillen, door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen (Implementatie richtlijn rechtsbijstand) (29712);

- **Wijziging van onder meer de Wet studiefinanciering 2000 in verband met invoering prestatiebeurs in een deel van de beroepsopleidende leerweg en meeneembaarheid studiefinanciering voor deze leerweg in het buitenland (29719);**

- **Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2004 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (29901).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964, de Wet inkomstenbelasting 2001, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, de Wet arbeid en zorg en van enige andere wetten (Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling) (29760).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Leijnse** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. De Verenigde Staten van Amerika kennen een wetgevingsprocedure waarbij regering en parlement aan belangrijke wetsvoorstellen bijlagen kunnen toevoegen, die overigens niets met het wetsvoorstel te maken hoeven hebben. Men huldigt daar niet, zoals hier, de opvatting dat hetgeen in stemming komt een min of meer samenhangend geheel van maatregelen moet zijn. Gelukkig geldt in ons land dit uitgangspunt wel, hetgeen vooral voor een Kamer die geen recht van amendement heeft, bepaald een zegen is.

Met dit wetsvoorstel is de regering in meer dan één opzicht op de Amerikaanse toer gegaan. De koppeling tussen afschaffing van de fiscale ondersteuning van VUT en pensioen enerzijds en introductie van een levensloopregeling

anderzijds, is immers in zekere mate willekeurig. Jawel, in beide gevallen gaat het om fiscale ondersteuning door toepassing of afschaffing van de omkeerregel. Het zijn dus beide aanpassingen in het regiem van de loonbelasting, maar daarmee houdt het verband ook zo ongeveer op. Tot voor kort werden beide onderwerpen dan ook in afzonderlijke wetsvoorstellen aan de orde gesteld en dat kwam de zuiverheid van de discussie wel ten goede. Materieel is het bovendien nogal schadelijk voor een goede ontvangst van de levensloopregeling dat zij nu van meet af aan gekoppeld is aan de afschaffing van VUT en pensioen en dus primair als een reparatieregeling voor vervroegd uitreden wordt gezien. Dit komt een vruchtbaar gebruik van de levensloopfaciliteit niet ten goede.

Maar wij begrijpen natuurlijk dat de politieke voordelen van deze koppelverkoop-op-hoog-niveau de doorslag hebben gegeven. De levensloopregeling mag zich in de warme belangstelling van ruime meerderheden aan weerszijden van het Binnenhof verheugen. De wijze waarop VUT en pensioen fiscaal worden afgestraft is daarentegen zeer omstreden: er zijn bij alle fracties ernstige vragen over redelijkheid, billijkheid en effectiviteit van wat hier wordt voorgesteld. En die vragen leven ook bij de belangrijkste adviesorganen en wetenschappelijke adviseurs van de regering. Maar hoe principieel die vragen ook zijn, uiteindelijk zal deze Kamer, zoals de Tweede Kamer, stemmen over het "wetsvoorstel zoals het er ligt". Dat oordeel zal in iedere fractie een saldo zijn van twee oordelen. Het ware zuiverder geweest als de regering ons dit ook als twee oordelen zou hebben voorgelegd. Politieke handigheid is in dit opzicht geen deugd.

De voorgestelde levensloopregeling mag zeker robuust en adequaat worden genoemd. Tot 12% van het brutoloon per jaar sparen tot een maximum van 210% is werkelijk een zeer aanzienlijke ruimte. Bij een maximale inleg kan een werknemer gedurende een beroepsloopbaan van 40 jaar theoretisch 4,8 jaar inkomen bijeensparen, en wanneer hij genoeg neemt met een inkomen van 70% gedurende het verlof zelfs ruim 6,5 jaar. Dit verlof zou de werknemer in drieën of vieren kunnen opnemen; bijvoorbeeld twee jaren in het "spitsuur van het leven",